



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Lacrimæ Orbis Universi, Post Primam Protoparentum  
nostrorum E Paradiso Exulum culpam, exortæ, In  
Universim Genus Humanum, traduce reatu propagatæ,  
Ruptis animorum abyssis, Laxatis cordium fontibus, ...**

**Schmucker, Mathias**

**Glacii, Anno 1689**

Liber Tertius. Motiva, Causæ, Et Rationes Jugium in hac vita Lacrimarum.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38152**

LIBER TERTIUS.

MOTIVA, CAUSÆ,

ET

RATIONES

Jugium in hac vita Lacrimarum.

**J**AUDIUM ORBIS UNIVERSI, seu LÆTITIAM GENERIS HUMANI devoto in Deiparam affectu, Partheniæ sub tegmine lauri, ad Augustissimum Potentissimæ CÆLESTIUM, TERRESTRIMUM, & INFERNORUM REGINÆ, thronum, modestâ modulantis Anacreontis Chely, harmonico duodecim chordarum concentu MAGNÆ DOMINÆ, in prima Operis hujus parte, (dulces animæ delicias magnis Virginis Clientibus facturus) cecini. Nunc Parte hac LACRIMAS ORBIS UNIVERSI, sive DILUVIUM MUNDI (sic enim eas magnus Nazianzenus (a) orat. 3. vocat: *Lacrimæ sunt peccati Diluvium, & Mundi piamentum*) LAMENTATIONES, Carmen, & Væ rhythmo oratorio, pio ad gemitum affectu, & sincero Doloris planctu, Devoto & ad lugendum composito Lectori, demississimè offero. Argumentum utriusq; Libri Marianus Hymnus SALVE REGINA præbuit.

Ex eo-

(a) Ezech. 3.

Ex eodem, gaudium & luctum, lætitiã & mœstitiã  
 risum & lacrimas haud secus, ac ex eodem immo  
 maris gurgite aurum & gemmas, salem & acerbam  
 muriam, hausi. Aut, in deliciosissimo viridarum ro-  
 rio, ex eadem radice, in ramis suis efflorescentem pu-  
 cerrimam hortorum purpuram, narium delictum, oc-  
 culorum illicium, florum reginam, *Rosam*: simul  
 rigidam comitem, durissimò mucrone armatam, velut  
 individuam, fidelèmq;e floris sui principis custodem,  
 aptissimum, ad mærorem comparandum, stimulum,  
*spinam*, decerpfi. Nempè: Virtus ab utraque salubris  
 Illa fovet virtus, recreat, confortat; at ista, dum par-  
 git, sanat; rumpitque putredinis ulcus, quod latet  
 morbi & mortis medicina propinquæ. Hinc ploras  
 ploro, & lacrimæ in maxillis meis; luctumque induro,  
 calamum dulcissimo priùs Mariani nectaris succo imbu-  
 tum in salsum & atrum pretiosi Doloris & salutaris Tri-  
 stitiæ colorem, à tetro sepiæ sanguine comparatum  
 immergere sancta suavit, Spiritu veritatis edocet  
 Mater Ecclesia, quæ pro filiis suis, ex eodem Mariano  
 Hymno, Magnæ Deiparentis patrociniũ implorans  
 totum hunc Mundum, & gloriam ejus, *Lacrimarum*  
*Vallem* appellans canit: ad Te clamamus Exules  
 filii Evæ: ad Te suspiramus gementes & fleten-  
 tes in hac lacrimarum valle. Eia ergo Ad-  
 vocata nostra, illos Tuos misericordes oculos  
 ad nos converte: Ut omnis, quisquis hoc vitæ exi-  
 lium, carceremque ingreditur, noverit se, non ad gau-  
 dia, & perennes voluptates; non ad honores, & con-  
 stantem gloriam; non ad duraturas carnis illecebras, &

oblectamenta; sed ad continuum dolorem, gemitum,  
 acerorem, lacrimas, adversitates, & funestam hujus  
 vite tragediam natum, quia teste S. Paschasio, (b) *in*  
*haec lacrimarum valle inter laqueos & ruinarum hostes*  
*gradimur, & quia nemo extraneus à miseria, nemo al-*  
*tenus debet esse à fletu, & ploratu cordis.* Undè non  
 incongruè celebris quidam nostri temporis Orator (c)  
 de Tabula Cebetis scribens differit: Infelix homo è  
 caecis alvi maternæ horroribus egrediens, mox ut  
 primo Solis radio, illuminaturne dicam an vulnera-  
 tur? largam aperit lacrimarum venam, atque ad  
 primam mundi portam, caducitatis nostræ exacto-  
 ribus, totius naturæ nomine funestum à nobis exigit  
 lacrimarum tributum; & priusquam è maternorum  
 uberum papillis lac bibit, in sinu matris proprium  
 suum dolorem ab oculis effundit, caroque pretio  
 amarissimi fletûs auras sibi comparat vitales, sordésq;  
 partûs sui distillatâ lacrimarum suarum undâ lavat.  
 Nondum se hominem esse articulata voce declarare  
 valet, seq; doloribus cinctum esse violentis gemitibus  
 manifestat; vix sinistrum pedem Mundi hujus scho-  
 lae intulit, cum jam à Natura, & arte lacrimari doctus  
 est, & quasi qui nascendo magnum crimen commi-  
 serit, subito tanquam captivus fasciarum vinculis ad-  
 stringitur. Dixit hoc & docuit pridem S. Cypria-  
 nus, (d) *Unusquisque, inquiens, nostrum, dum nasci-*  
*tur, & hospitio hujus Mundi excipitur, initium sumit*  
*lacrimis; & quemadmodum adhuc omnium nesciens,*  
 & igna-

(b) Paschasius lib. 3. in Matth. (c) August: Masc: Cebet: p. x.  
 (d) S. Cypriae, de bono Patient.

Et ignarus, nihil aliud novit in illa ipsa prima nativitate, quam flere, providentia naturali lamentatur, & mortalis anxietates, & labores, & procellas mundi, quas ingreditur, in exordio statim, suo ploratu & gemitu rudis anima testatur. Unde non immeritò sibi quae sapienter occinuerit.

Ut lacrimis ceppi, lacrimis ita finio vitam,  
 Totum pænè meum vivere, flere fuit.  
 Sic omnes vitam ordimur, sic claudimus omnes,  
 A fletu flentes nascimur, & morimur.  
 Naufraga nos istis tempestas mergit in undis,  
 Quisque suis merfus sic sepelitur aquis,  
 Ille unus felix, qui fletum jam egerit omnem,  
 Ne lacrimas stillet, post sua fata, novas.

Eadem omnibus nascendi & flendi necessitas. Eadem omnibus oriuntur & occidunt sidera: Omnibus eadem terra Patria, & Parens est: eadem omnibus exilius, noverca & sepulcrum. Nec sceptrum, nec coronam, nec purpura, nec byssus, quin fletibus irrorentur, immunes sunt à lacrimis. Eadem omnibus doloris & gemitus & ploratus est conditio. Regum omnium, quos nunquam sol conspexit, sapientissimus & felicissimus Solomon, nec à se, nec ab ullo, quos maternus in lucem edidit uterus, alienum esse lacrimari, dixit: (f) Et ego natus accepi communem aërem, & in similitudinem facti decidi terram, & primam vocem similem omnibus emisi si plorans: & involumentis nutritus sum, & cura materis: Nemo enim ex Regibus aliud habuit naturam.

(f Sapiens : 7. v. 3.

Unus ergo introitus est omnibus ad vitam, & similis exitus. Omnis sanguis concolor est; idem Divitis Cræsi & pauperis Ibyci; de quacumque seu manipatūs, seu Majestatis Genealogia descendas, memento Nativitatis tuæ conditionem omnibus parem. Porta introitus in hunc Mundum & in lacrimarum vallem eadem cunctis panditur. Ad laborem, ad sudorem, ad rejectionem, ad gemitus, ad dolores, & fletus nascitur. Nemo, ait quispiam, *impunè nascitur, omnis pena supplicium est.* Mundum ingredi, est crucem ascendere; hominem fieri, est manus, pedesque ad crucifigendum præbere. Primum cubile & lectus, in quem de matre natus reclinatur, crux est; eo momento, quo mundum salutat, crucem amplectitur, idemque nasci & crucifigi, *ideoque pænæ subjicitur, quia homo est; nec alia ratio, aut causa requiritur: unica sufficiens, quia homo est.* Imperatores Constantinopolitani, palatio suo secretum quoddam conclave, Cæsareo lumine, & splendore ornatum instruxerunt, quod *conclave purpureum*, seu *cubiculum purpuræ* nominabant, in quo Imperatrix certis quibusdam ritibus, cerimoniis & solennitatibus tempus puerperii sui transigebat, eo fine, intentione, ut dolores; naturæ comites lenirentur; parvuli illi Porphyrogeniti (sic enim, quia in purpura nascebantur, proles Imperatricis dictæ sunt) minus ac alii mortalium infantes, crucem suam in momento nativitatis suæ exordio repererunt, vitamque, ceteris omnibus pares, lacrimis & gemitibus prodromis præfati, miseram inchoabant. *Procellas Mundi* (g) ait S. Cypri-

S. Cyprian: ut sup.

Cyprianus, *quas ingreditur, statim suo ploratu & gemitu* tributo  
*rudis anima testatur.* Omnes Regum & Cæsarum *placitate*  
 eâdem viâ miseriarum & tribulationum, hunc mundum *tem:*  
 intrant: & quamvis serenissimis capitibus, aliquando *divini*  
 coronandis, prodire videantur, non sunt tamen *â con-*  
 munibus naturæ casibus eximii, nec liberi à calamitatibus *regulato*  
 nascendi & moriendi necessitate. Apparantur quibus *terra er-*  
 regio luxu, auro, gemmis, omni lapide pretioso *des ex-*  
 cata incunabula, texuntur sericeæ fasciarum tæniæ, *flu-*  
 nuntur byssina de mollissima syndone toralia, *indubit-*  
 plumis farciuntur culcitæ, & cervicalia, Phrygiis *omni-*  
 ptibus & laboribus vermiculata adornantur *conop-*  
 pretiosis peristromatis vestiuntur parietes, *Byblos*  
 aulæis inumbrantur fenestræ, arcetur barbaro tapete *se, atq-*  
 hementior solis aspectus, nè tenellam oculorum *alicans*  
 nocentius lumen offendat, nec auræ furtivus sibilus *ore gu-*  
 vitrorum rimulas, involucris plumbeis negligenter *la prim-*  
 hærentibus, junctorum, puerperam periculosius *intellect-*  
 sed nunquid hæc est splendida captivitas? Nonne *lacrimab-*  
 est serviles fascias & vincula, auro, sericóque *lam fle-*  
 lore exornare? In his æquè vincti tenentur, ac *Prin-*  
 pes illi quondam Indiæ, qui exilio, paupertate, & *antur,*  
 um miseriarum calamitatibus pressi, in vinculis *io Nat-*  
 miserum suspirabant, & animam exspirabant, *Clern-*  
 mirum, statutum est omnibus: Lex eadem *culis,*  
 divitum, Principum, Regum, ac Cæsarum est, cum *que, vi-*  
 ce ad crucem nasci, cum lacrimis ad lacrimas venire, *era ad*  
 lacrimis vivere, cum lacrimis hinc abire & mori. *esse a-*  
 li nempe Deus & Natura gradiuntur pede! *nemini*  
 mio esse licet à communi pœna, nemini à lacrimarum *tributo*

& gemitu tributo, à Protoparentum nostrorum temeraria prodi-  
 clarum salute contracto, quem communis culpa fecit nocen-  
 tem: Ad lacrimas indifferenter omnes, pari, cum illis,  
 aliquando divini mandati transgressione, condemnati sumus, ut  
 non à conpane, non tam sudoribus, quàm plangoribus nostris coa-  
 calamitate velceremur, dicente Cypriano: (b) *maledicta*  
*tur quicquid tora erit in omnibus operibus tuis, in tristitia & gemitu*  
*tiolo facta, & ex ea omnibus diebus vitæ tuæ: moxque tanquam*  
*æntia, & indubitata, quod homini penitus ex necessitate in-*  
*cygus combat, infert conclusionem: in gemitu simus, necesse*  
*cygus simus, omnibus diebus vitæ nostræ.* Propterea non imme-  
 conopio Tertullianus, (i) *Mentior, si non statim infans,*  
*Babyloniam vitam vagitu salutavit, hoc ipsum se testatur sen-*  
*o tapete, atque intellexisse, quòd natus est, omnes simul ibidem*  
*rum accipiens sensus, ut luce visum, & sono auditum, & hu-*  
*sibillus gustum, & aère odoratum, & terra tactum: ita*  
*igenter prima vox de primis sensuum vocibus, & de primis*  
*ofidiis intellectuum pulsibus cogitur. Plus est, quòd de perspectu*  
*Nonne mirabilis vitæ quidam augetem incommodorū vocem*  
*ne multo flebilem interpretantur. Primam cum lucem, so-*  
*ac Præterea vident splendorem oculi, suas quoque conspi-*  
*e, & conpantur, ut fleant & gemant, calamitates. Reos se, in*  
*ulis vident Nativitatis limine, lacrimarum vident. Merito,*  
*ot, hinc Clemens Alex: (k) infans, ut matris utero caput*  
*pauperum vultu, statim lamenta, non risus, exorditur: nam flebile*  
*t, cum uterque vitæ propemodum indignatur, cuiusq; prima mu-*  
*s venire ad degustandum præbentur, exitiosa & mortifera*  
*i. Et quæ esse animadvertit, manus, pedesq; ejus fasciis con-*  
*emini et*  
*acrimonia*  
*tributo*

E 2

strin.

(b) S. Cyprian: ut sup. (i) Tertull: l. de animâ c. 19. (k) Clē-  
 mens Alex: in cat: græc, in Job.



stringuntur. Unde non immeritò controverti posset, si  
 licet orne conditio humani corporis sit, an bruti, melio-  
 ne natura homini Mater, an tristior Noverca fuerit. *Qua-*  
*rior os*  
*anima*  
*medu*  
*de no*  
*natura*  
*alia se*  
*ri, no*  
*re spo*  
*egregi*  
*ca: la*  
*quotid*  
*to nu*  
*erat*  
*alium*  
*turba*  
*nunqu*  
*cause*  
*natura*  
*tuor e*  
*quenti*  
*tac lac*  
*Evæ,*  
*loc mu*  
*tempè*  
*berri*  
*elicti*  
*ader*

*mnem enim,* ait S. Chrylostomus, (l) *creaturã sensibilem*  
*Deus armatam & munitam creavit: contra singula quæ*  
*nascentium animantium propria, eorumque munimenta*  
*quibus naturam suam ab incommodis defendunt. Cuius*  
*text ambit arborem, penna tegit volucrem, piscem squa-*  
*ma operit, lana ovem induit, pilus jumenta & feras*  
*stet: concha testudinem excipit: ebur elephantem jacul-*  
*non timere facit: nec tamen sine causa factum est, quia*  
*cum singula animalium natura hæc arma habeant (scilicet)*  
*nata, solus homo inermis nascitur & nudus. Unde*  
 Plinius: (m) *Non est satis æstimare, Natura melior*  
*homini mater, an tristior noverca fuerit. Ante omnium*  
*unum animantium cunctorum, alienis velat opibus: cæ-*  
*teris variè tegumenta tribuit, testas, cortices, coria,*  
*spinas, villos, setas, pilos, plumam, pennas, squamas,*  
*vellera. Truncos etiam arborésque cortice, interius*  
*gemino, à frigoribus & calore tutata est. Homo*  
*tantum nudum, & in nuda humo, natali die abjicitur,*  
*vagitus statim, & ploratum, nullumque tot animantium*  
*um aliud ad lacrimas, & has protinus vitæ præcipit.*  
*Ab hoc lucis rudimento. vincula excipiunt, & omnium*  
*membrorum nexus: itaq; natus, manibus pedibusque*  
*vinctis jacet, flens animal cæteris imperaturum: quod*  
*à supplicis vitam auspiciatur, unam tantum obculum*  
*quæta natum est. Heu dementiam ab his initiis ex-*  
*mantium ad superbiam se genitos! Prima roboris*

(l) S. Chrysoft: sup, Matth. (m) Plinius lib: 7. in Præf: Hist: nat: (n) S.

primūque temporis munus quadrupedi similem facit.  
 Quando homini incessus? quando vox? quando firmum  
 cibus? quamdiu palpitans vertex, summæ inter cuncta  
 animalia imbecillitatis indicium? Jam morbi tot, atq;  
 medicinæ tot contra mala excogitatæ, & hæc quoq; subin-  
 de novitatibus victæ. Videmus animalium cætera, mox  
 naturam suam sentire, alia natate, alia ire, alia volare,  
 alia serpere: hominem sine doctrina nihil scire, non fa-  
 ri, non ingredi, non vesci, breviterque non aliud natu-  
 re sponte, quam flere. In hanc quoque veritatem sic  
 egregiè Seneca; (n) Omnes ægedum mortales circumspi-  
 ce: larga ubiq; flendi & assidua materia. Alium ad  
 quotidianum opus laboriosa egestas vocat: alium ambi-  
 tio nunquam quæta sollicitat: alius divitias quas opta-  
 verat, metuit, & voto laborat suo: alium sollicitudo,  
 alium torquet labor: alium semper vestibulum obsidens  
 turba: hic habere se dolet liberos, hic perdidisse, ille,  
 nunquam habuisse: lacrimæ nobis non deerunt, antequam  
 cause dolendi. Non vides, qualem vitam nobis rerum  
 natura promiserit, quæ primum nascentium omen, fle-  
 tum esse voluit? Hoc principio edimur, huic omnis se-  
 quentium annorum ordo consentit: sic vitam agimus in  
 hac lacrimarum valle, gementes & flentes exules filii  
 Teræ, quia, undè lætemur, undè gaudeamus, nihil in  
 hoc mundo superest. Cur fleam, ait cit: Seneca, scio,  
 tempè ob me ipsum; nondum reperi cur rideam. Et licet  
 horribilissimam humanarum miseriarum conditio, vilitas &  
 afflictio lacrimandi præbeat materiam, major tamen &  
 ponderosior est illa, quam peccati contra Deum, sum-

E 3

mum

(\*) Seneca consol: ad Polyb: c. 23.

mum bonum admiffi gravitas & calamitas, & ex hac  
 lutis & æternæ beatitudinis jactura, injufti plandus  
 jugis doloris incitamentum fubminiftrat. (o) Ac  
 indè S. Bafilius optimè monet: *ob peccatum luge,*  
*enim animæ ægritudo eft, hoc luctu & ingenti ejulatu*  
*dignum eft, ob hoc lacrimæ profundantur.* (p) limi  
 ter & S. Bernardus: *quæ funt causæ noftri doloris,*  
*quibus in hac vita mortali ploramus? Refpondeo, proprio*  
*peccata nofta. Hæc lugens Regius Pfalmifta, & amara*  
*lacrimis perfufus, oculorum fuorum lasciviam, & debi*  
*ta concupifcentiæ fuæ damnans, ingeminabat* (q) *pe*  
*culum meum cum fletu mifcebam. Vindicabat lacrimæ*  
 ait S. Cyrillus, (r) *concupifcentiam oculorum; lavabo*  
*inquiens, per fingulas noctes lectum meum, & lacrimæ*  
*meis ftratum meum rigabo. Et rationem reddit: Eru*  
*tus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non cuftodi*  
*runt legem tuam. Sola hæc & omnium validiffima &*  
*fufficientiffima lacrimandi caufa & materia eft, non cu*  
*ftodiffe legem Dei, ut die ac nocte ploremus coràm De*  
 mino. Apprimè obfervat & exponit S. Bernardus  
 verba illa, (s) *lavabo per fingulas noctes lectum meum*  
*lacrimis meis ftratum meum rigabo. Lavabo per fing*  
*las noctes* (inquit ille) *id eft per fingula peccata, lectum*  
*meum, id eft, voluntatem meam, ficut lavatur fcutis*  
*cutis: vel lectum meum, id eft confcientiam meam: lac*  
*rimis meis ftratum meum rigabo, id eft cumulum peccato*  
*rum meorum, per lacrimarum imbrem rigabo. Et S.*

(o) S. Bafilius orat: 12. de mœrore & triftitia. (p) S. Bernard: de  
 modo benè viv: ferm: 10. (q) Pfal: 118. 136. (r) S. Cyrill: Hæc  
 20 fol: ibid. (s) S. Bern: tom: 1. ferm: 30. 2: 2. c. 3. Pfal: 6. & p

Augustinus, (t) *Quoniam rigabo, aliquid sit amplius, quam lavabo (quoniam potest aliquid in superficie lavari) rigatio vero ad interiora pertinet, quod significat fletum non ad cordis intima. Et Doctor Seraphicus, (u) in illud Jeremiæ: Deduc quasi torrentem lacrimas per diem ac noctem, sic inquit: Deduc deorsum, duc ad mundationem conscientie per compunctionem. Unde in Psalmo Lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrimis meis guttur meum rigabo. Sic currit torrens, & quanto currit impetuosius, tanto citius exsiccatur, quia quanto vehementius est fortior, tanto citius venia impetratur. Hoc cum Doctor Villanovanus pensulatius perpenderet, admirando exclamavit: (x) O fontem aquæ vitæ, & fontem viventium puteum, fontem lacrimarum, quo visum abluatur, macula peccati tollitur, concupiscentie visus extinguitur, facies animæ lavatur. Facies animæ, ait Author Operis Imperfecti (y) conscientia intelligitur: projice ergo abs te avaritiæ sordes, perjuriæ stercore, malitiæq; putredinem, & lavisti faciem, id est, conscientiam tuam. Hujus rei fidem addit S. Chrysostomus, (z) Nihil ita purgat peccata, ut lacrima, & pulvorem ostendit faciem tuam. Paradigma luculentum præbet Illa, de qua S. Lucas c. 7. (†) Et ecce mulier quæ erat in civitate peccatrix, cujus facies fuit speculum impudicitie, illicium juvenum, viscus animorum, magister amorum, irritamentum malorum, Hæc, fuso hoc*

E 4 lacri-

(t) S. August. in Psal: 6. (u) S. Bonav. in illud Thren: 2. v. 18.  
 (x) S. Thom. de Villan: Conc: in ser: 6. Dom: post: Dom: 4.  
 (y) Author Op: Imp: tom: 15. (z) S. Chrysoft: hom: 12. ad Coloss: (†) Luc: 7.

lacrimarum fonte, heu quantum est mutata ab illa, quae  
 nuper fuerat? *FLEUIT*: & satis erat: lacrimarum  
 obtinuit plenam peccatorum indulgentiam, testatur  
 Christo, remittuntur ei peccata multa. Sic peccatrix  
 mulier illa in Evangelio, ait S. Ambrosius: (a) *remans  
 sui erroris absterfit, sic culpam diluit, dum fletu  
 pedes lacrimis lavit. Magnam prorsus miseriam, ait  
 S. Bernardus, (b) magna misericordia diluit, & abster-  
 git, & hoc quidem festinanter, quia sine ullo inter-  
 conjunguntur lacrimae peccatricis & misericordia Salva-  
 toris. Et paulo altius ibidem: multitudo miserationum  
 Domini in peccatricem feminam refusa est. Tangit  
 pedes mundi atque mundantis immunda, & vestigijs  
 toris mulier criminosa procumbit. Transiit in affectionem  
 cordis praevaticatrix, & redit ad cor: & magnitudinem  
 scelerum, lacrimarum multitudo condemnat. Lacrima  
 cepit rigare pedes ejus: ubi observanda est dictio illa  
 cepit; quia tunc quidem cepit plangere, ut per totam  
 poenitentis vitae suae decursum nunquam desisteret.  
 oculis inundantibus, ait B. Petrus Damianus, (c) *lacrimas  
 stigia Salvatoris infundit, & hac infusione suorum  
 luit sordes peccatorum. Eleganter in hunc sensum  
 Chrysostomus: (d) Grandis gloria Martyrum: Martyres effundunt sanguinem, peccatores effundunt  
 lacrimas, Meretrix non effudit sanguinem, sed fletu  
 lacrimarum profudit, & delevit peccata sua. Erat**

(a) S. Ambrosius lib: 2. de Poenit. (b) S. Bernardus serm: de S.  
 Mar. Magd. (c) B. Petrus Damian: ser: de S. M: Magd. (d) S.  
 Chrysoft: hom: 2. in Psal: 50.

illa, & infamis Peccatrix, erat septem dæmoniorum in-  
 colatu abominabilis, erat passionum suarum & affectu-  
 um Mancipium, & tamen *in momento*, execrandam  
 hanc turpitudinem, in Seraphicam transmutavit mun-  
 ditiam, quia dilexit multum, dilectioni addidit lacrimas,  
 testes sui amoris, & istæ, ait S. Petrus Damianus, (e)  
*lacrimæ diluunt omne spurcitiarum in meretrice conta-*  
*rum, & immundis manibus tribuunt, ut non solum pe-*  
*ccatam, sed & Dominici capitis mereantur attactum.* Et  
 S. Bernardus: (f) *Osculatur Maria pedes Christi fre-*  
*quentibus osculis, & oculis inundantibus vestigia re-*  
*pentoris infundit, tergit crinibus, & odoriferis illinit*  
*& irrorat unguentis.* Nempè, ut ait S. Ambrosius,  
 (g) *lacrimantes, veniam non postulant, sed merentur,*  
*causam non dicunt, & misericordiam consequuntur:* Et  
 Nazianzenus: (h) *Lacrimæ sunt peccati diluuium &*  
*mundi piamentum.* Si vis veniam mereri, ait S. Am-  
 brosius, (i) *dilue culpam lacrimis tuam, eodem mo-*  
*mento, eodem tempore respicit te Christus.* Hoc commo-  
 vit Hugonem Victorinum, (k) ut diceret; lacrimas esse  
 fontem de fontibus Salvatoris. *Fons compunctionis, est*  
*fontis de fontibus Salvatoris: in hoc fonte salus & sani-*  
*tas. Bibit Petrus ex hoc fonte, & salutem recepit: ve-*  
*nit Maria Magdalena ad hunc fontem, & à langvore*  
*peccatorum multorum sanata est.* Habebat, ait S. Au-  
 gustinus, (l) *lacrimas Petrus, quas pio fundebat affectu:*

E s non

(e) Petrus Damian: tom: 3. Opusc: 13. c. 12. (f) S. Bernardus  
 ur sup: (g) S. Ambros: serm: 46. de Pœnit. (h) Nazian: orat. 3.  
 (i) S. Ambr: l. 10. in Luc. (k) Hugo Victor: tom: 2. cap. 3. de  
 auspiciis carn: vit. (l) S. August: in appen: de diver: serm: 43.

non habebat Proditor fletus, quibus culpam abluere  
 quas desperationis laqueo suffocabat: & quoniam  
 ditiora duritie vim erumpendi non inveniebant, cre  
 medius, & diffusa sunt omnia viscera ejus: lavisset  
 cum gemente Petro genas suas lacrimis, fudisset  
 tente affectu ab oculis fontes lacrimarum, tunc  
 effudisset viscera sua in terram, & animam in infernum  
 Harum lacrimarum potentiam, vim & efficaciam in  
 cendæ in animam munditiei, pulchra similitudine  
 go Victorinus expressit: (m) Solent materiales prius  
 prius aqua frigidâ, postea verò calidâ lavari. & sic  
 radios solis, ut siccentur, poni. Aqua miscetur  
 colatur (ut ita dicam) per pannum, ne cinis transeat  
 sic qui lavantur, citius mundantur. Cum enim per  
 morem celestium desideriorum compunctionis lacrimarum  
 excitantur, tunc quasi ad ignem ponitur aqua: Carnalis  
 nalis fragilitas attenditur, tunc quasi cineribus  
 niscetur: colatur per pannum, & commovetur  
 dum per memoriam mortis, considerat animus turbat  
 nem carnalis fragilitatis. Per hoc igitur compunctio  
 lixivium, animæ sordes abluuntur, homicidij scilicet  
 gis, invidiæ venenum, luxuriæ fætor, levitatis  
 pulvis, cupiditatis fumus, pannus menstruatæ  
 ptatis cænum. (n) In eandem planè sententiam S. An  
 tonius Paduanus, sicut panni lotione, & conculcatione  
 sic anima lacrimarum effusione, & corporali afflictione  
 abstinentiam, addendo humilitatem per mortis memoriam  
 in qua velut in cineribus, aqua lacrimarum deponitur  
 & vim contrahit ablutivam. Verè vim ablutivam

(m) Hugo de S. Victore tom: 2, cap: 3, de nupt: car: vit: (n) S. An  
 ton: Pad: in Sabb: Palm:

abla-  
 niam  
 nt, cre  
 lavisse  
 flet pec  
 tunc  
 inferna  
 iam in  
 idine  
 ales  
 & sic  
 etur  
 anseat  
 nim  
 lacrim  
 Gion  
 ibus  
 ur  
 turbat  
 spunt  
 cilicet  
 levitac  
 te  
 am S. An  
 leat  
 victione  
 memorat  
 deparat  
 ivam pro  
 flet  
 : ( 75 )

lacrimæ, (o) nam teste Laurentio Episcopo No-  
 variensi, *ibi lavacrum est aqua, ubi dicit: lavabis me,*  
*& super nivem dealabor. Hæc lacrimæ sunt pœnitentiæ,*  
*ubi dicit David: Usquequaque lavabis me ab injustitia*  
*mea, & à delicto meo munda me: illud publicum, hoc*  
*privatum.* Et ne nobis aquas deesse conqueramur (p)  
 Isidorus Pelusiota, quemlibet fontem vivum domi-  
 ni habere his verbis asserit. *Præclara quidem, & lau-*  
*dabile est pœnitentis animi respicientia, sed pauci eam*  
*consequi possunt. Deus igitur, qui nos vitam per resi-*  
*pientiam obtinere vult, de pectore tuo aquam educet,*  
*quæ tibi pro altero quodam lavacro sit, ac voluntaria*  
*penitentia, conscientiam tuam ab inquinamentis expurgans,*  
*in angelis, quos peccando in mœrorem coniecisti, leti-*  
*ficam causam præbeas. (q) Hoc qui caret, inquinatum*  
*cor, & exsuccum arere necessum est, sic asseren-*  
*do dicitur: Doctore mellifluo: Aquæ inopia, non modò aridum,*  
*& sordidum facit, dum non est quo laveris, &*  
*inanimatum cor lacrimas nesciens, non modò durum,*  
*& impurum esse necesse est. Et ideò David clamabat,*  
*Quædò per singulas noctes lectum meum, & conscien-*  
*tiam meam maculas diluam, Diluit enim verò, ut super ni-*  
*vem dealbaretur, & Deus contritum & humiliatum*  
*cor respiceret. (r) Ergo, ait S. Vincentius Ferrerius, est*  
*magnum flere pro peccatis, quia tanta est virtus talium*  
*lacrimarum, quòd minima gutta lacrimarum veræ con-*  
*tritionis, lavat omnia peccata, quantum ad culpas.*  
*vident autem hanc lacrimæ efficaciam, & copiosæ con-*  
*tritionis*

Laurent: Ep. Novar. Homil. 1. de pœnit: (p) S. Isidor. Pelus:  
 lib. 1. epist. 408. (q) S. Bernard. serm. de fallac. præsent: vitæ.  
 S. Vinc. Ferr. serm. 2. in Dom. 2. Pasch.



triti cordis ab oculis manantes aquæ, ut non tantummodo  
 impuram à maculis mundent animam, sed & omnem  
 scelerum colluviem, velut Pharaonicam quandam  
 langem amare mari demergant, sic asserente (s) Petrus  
 Cellensi: *Demergit lacrima populum criminum, rupta  
 que nostri pectoris solvit duritiem, iudicis emollit  
 iam intentæ iræ humili ausu flectit minas, vibrata  
 resupinat acies, erecta jam resupinat supplicia, emulsa  
 dantes irrorat flammæ, profundit de sèlice aquas.* Et  
 si meriti sumus gehennales pœnas & supplicia, si rogati  
 tota æternitate cum maledictis spiritibus ferendam  
 tempori præveniendum esse monet S. Chryso-  
 (t) *rogum peccatorum extinguamus, non aquis  
 sed parvis cum lacrimis: lacrima rogum  
 catorum, & fœtorem delicti abluunt.* Aptissime  
 sensum S. Joann: Climacus. (u) *Quemadmodum  
 stipulam depascitur, ita sinceræ lacrimæ,  
 dium vel apparet, vel non apparet, abluunt.*  
 Quin imò ait S. Chryso- (x) *Etiam si  
 hæ lacrimæ possent extinguere sensibilem  
 lem.* Unde S. Bernardinus auctoritatem adducens  
 Hieronymi, in quodam sermone sic scribit: (y) *Lacrima  
 erima extinguit infernalem ignem, quem tota  
 extingueret Oceani.* Et S. Chryso-  
 nos ad jugem in hac lacrimarum valle fletum,  
 Si noluerimus flere hic, illic omninò flere necesse est.  
 ejulare, Illic quidem inutiliter, hic autem cum

(s) Petrus Cell: Bibl: vet. PP. tom. 9. c. 12. de panibus  
 Chrysoft: tom. 1 cap. 56. de Pœnit. (u) Joann. Climac. de  
 Parad. grad 7. n. 12. (x) S. Chrysoft: homil. 12. ad Coloss.  
 S. Bernardin. tom: 1. serm: 12. art: 1, c. 3. (y) S. Chrysoft.

non tantummodo: & illic quidem cum ignominia & dedecore, hic  
 & omnino cum decore admodum & honeste. Quod enim ne-  
 andam esse sit hoc fieri, audi, quid dicat Christus: illic erit  
 (s) Postitus & stridor dentium. At non ita, qui hic flent: sed  
 m, rursus magnum consequentur consolationem: Beati enim qui  
 molli indulgent, quoniam hi consolationem accipient. Hæ lacri-  
 , vibrata possunt extinguere ignem inexpugnabilem, fluxum  
 cia, eorum qui trahitur ante tribunal. Et S. Augustinus: (a)  
 aquas. Hæc est lacrima, quæ Paradisum aperit, infernum clau-  
 a, si regat. Et paulò post, in ejusdem sermonis progressu sub-  
 erendum argit: Hoc est cæleste nitrum, quod de rore divinæ gra-  
 rystostomus confectum abstergit maculas peccatorum: hoc est li-  
 quis maceratum, quo interioris hominis caput optimè abluitur.  
 Quapropter S. Ephrem lacrimarum gratiam his constan-  
 imè in hoc mundo Deo legitur petiisse suspiriis. *Largire mihi indigno*  
*muldo tuo Domine lacrimas, ut fontes lacrimarum ju-*  
*uidamque cum dulcedine fundam, ut magnum illud delictorum*  
*Chirographum modicis lacrimis deleatur, ignisque*  
*ibi, exiguo fletu extingatur. Nam hic si pec-*  
*mea deflevero, illic inextinguibilem ignem evadam.*  
 inconsolabiliter, & infructuosè pioratur: ast hic in  
 (y) presentia vita plangendo tempus utiliter impenditur: ibi  
 illa tormentorum abyssus per totam æternitatem dam-  
 nè vel minimam nancisci poterunt lacrimarum gut-  
 tibus sibi proficuum, asserente S. Vincentio Ferrerio (b)  
 anima unius damnati, posset habere unam guttâ lacri-  
 cum veræ contritionis, Deus illam salvaret: sed non po-  
 quia tales lacrimæ solum in hoc mundo possunt haberi.

Hac

(a) S. August. serm. 11. ad Fratres. (b) S. Vinc. Ferr. in 2. Dom. post  
 Pascha. serm. 2.

Hac spe fretus S. Ephrem, & virtute lacrimarum  
 fufus ad iudicium finale imperturbabiliter fe accellum  
 meditatur, (c) quando illa tremenda in fonabit fen  
 tia: *Ite maledicti in ignem æternum: quando pofit*  
*runt throni* (Subjungit ille) & iudicium fedebit,  
 rienturq; libri, & uniuscuiusq; actiones, & opera  
 blicè, ab Angelis atq; Archangelis legentur: Tunc  
 crimarum mearum memineris, ut iufus iudex; ut  
 medium protuleris iniquitates meas. & lacrimas  
 nè fileas: fed lacrimarum mearum, in hora illa  
 dare, ut cum fiducia ad tribunal illud tuum  
 bile accedere poffim; quicumq; enim lacrimas illuc  
 miserit, confidenter ad iudicium tuum accedet;  
 reformidabit fluvium igneum, rapidumq; egredien  
 à facie DEI. Hæ enim portas refringunt Inferna,  
 carbones exftingvunt ferrea fornacis. (e) Quod  
 S. Antoninus confirmat, fanctum Proferum feque  
 tus, his verbis: (f) lacrimis ex vera cordis contri  
 ne fluentibus reftingvuntur æterni ignis incendia,  
 dift: I. facilius. Si autem homo deflet mortem  
 vel confanguinei, vel damna rerum, quantum mag  
 bet lugere mortem animæ fuæ, undè confequitur  
 tum damnum: Quam doctrinam S. Auguftini  
 monio confirmat dicentis: *fciat fe peccator culpabilis*  
*ter reum, fi deflet damna rerum, & temporis,*  
*deflet animam perditam in peccatis.* Hæc enim  
 mcerore, lamentis & lacrimis digna funt; ut  
 S. Bl

(c) S. Ephrem: ferm: de compunct: & falute animæ. (d) Dicitur  
 7. v. 10. (e) Petr: Cellen: Bibl: vet: PP. tom. 9. lib. de Paen  
 6. 12. (f) S. Antonin. p. 4. tit. 7. cap. 6. §. 3.

rum S. Basilii, (g) in oratione de mærore & tristitia optimè  
 cessantem quemque nostrum saluberrimâ doctrinâ moni-  
 bit, ut sic lacrimæ profundantur: Nam nulla res in hoc sæ-  
 opera, ait Paulus à Palatio, (h) digna fletu est, nisi pec-  
 Tunc peccatum, scilicet mortale: lugent homines corpora mortua,  
 ex; ut quanto magis lugendæ essent animæ mortuæ? At si  
 mas peccatum luges, peccatum tibi remittitur. Similiter S.  
 illa rursus Bernardus (i) causas & rationes justas, lugendi dignas  
 formidat investigans quærit: Quæ sunt causæ nostri doloris,  
 illuc per quos in hac vita mortali ploramus? Respondeo propter  
 (d) peccata. Quia, ut ait Dionysius: (k) Peccatum est  
 Divinæ Bonitatis contemptus, Divinæ majestatis in-  
 Inferna, Divinæ Sanctitatis offensio, contra Divinam  
 Quod & voluntatem rebellio, Divinæ Sapientiæ derelictio, Di-  
 m sequitur beneficiorum ingratitude, perverse ac propriæ  
 contrarietatis impletio, rationis seductio, infectio animæ,  
 de peccato, cooperatio virium ejus, turpitudine mentis, peremptio  
 in amissionem gratiæ, ablatio charitatis infusæ, laqueus mortis, via  
 magis damnationis, porta inferni, rete diaboli, imitatio dæ-  
 ur imitatio Angelorum, detestatio Angelorum, pessima fera, crude-  
 tini imitatio, summa bestia, summa malitia, pravitas pura, defor-  
 culpas maxima, monstrositas quoque turpissima, atque  
 nem illius felicitatis amissio deploranda. (l) Pecca-  
 enim peccatum est Divinæ Bonitatis contemptus; quanto subli-  
 e præcipuum est Majestas, majorque Sanctitas, tantò enormius  
 est in

(g) S. Basil: orat. 12. (h) Paulus de Palatio. (i) S. Bernard, serm: de modo bene viv. 10. (k) Dionys. in opusc. de enormi. peccat. 1. 7. 2. 4. (l) Idem artic. 3.

est in eum peccare, ei non obedire, ipsum in honore  
 Cum DEUS æternus ac adorandus, sit immense  
 jestatis; infinitæ Sanctitatis, æquitatis & perfectissimæ crea-  
 peccatum omne, in quantum contra ipsum, & ejus præferens ali-  
 ceptum committitur, infinitam quodammodo gravitatem adhi-  
 tem & enormitatem contrahit: ac proinde optime Bernardinus,  
 Bernardinus, (m) cum quærit quid est homo peccator  
 atq; perversus? inquit: Est homo Peccator  
 Dei, Angelorum æmulus, amicorum Dei actus & mensuræ  
 contrarius, inimicorum Dei amicus. Dæmonum servus, in-  
 deformata Dei imago, indignitas vitæ, turpator no-  
 turæ, corruptio morum, odium sui, subsannatio virtutum  
 tum, virtuosorum irrisor, contemptor in mandatis De-  
 truffator in Sacramentis, derisor in promissionibus, Ca-  
 exul, Inferni promissus civis, amator mundi, turpator  
 dinis cultor, subsellium libidinis, crudelis & amaro-  
 ta, conscientia prava, voluntas iniqua, conscientia  
 cæca, ratio corrupta, memoria sterilis, infructuosus  
 organum ac cythæra, & instrumentum diaboli, ex-  
 litia & voluntate, non ex pravitate naturæ: ma-  
 infernalis ignis, cœnobium cogitationum malarum,  
 scuratus sol, eclipfata luna, stella de cælo innocens  
 eadens, ignis in seipso ardens, aqua maris amara,  
 fervore mali quiescere non valens, fluxibile flumen  
 mare damnationis, gravissima terra ex ponderibus pe-  
 catorum, spinas & tribulos malè germinans: ita, ut  
 re meritisimo in hunc vindictam, severasque  
 ipsa vibret Sapiencia, (n) Armabit, inquit, hanc

(m) S. Bernardin. tom. 3. serm. de societ. bona & mala. P. 10.  
 (n) Sapiencia. 5. v. 18.

orationem ad ultionem inimicorum : ( o ) Ex offensione e-  
 nse illam non solum iram DEI promeruimus , sed etiam to-  
 fectionis creaturam aduersum nos excitauimus : etenim si  
 eius proferens alicuius a Domino suo recederet , & inimico Do-  
 graueretur adhaereret , non solum ipsum Dominum exacerba-  
 ptimè hanc , sed etiam totam eius familiam iustissimè irritaret.  
 peccati Cum igitur Creatorem cunctorum offendimus , aduersum  
 suum omnem creaturam , quantum spectat ad meritum no-  
 & mentis , in iram commouimus . Potest ergo iusta nobis  
 in serua consideratione terra dicere , non debeo vos sustinere , sed  
 ator non debet absorbere , quoniam a Creatore meo non timuistis  
 io ueritatis recedere , & inimico eius diabolo seruire & ad-  
 latis diaboli . Potest etiam cibus dicere & potus , non merui-  
 oris , Cibus ut vos pascere debeamus , imò potius ut confusionem &  
 turpitudinem uobis præparemus , ab illo enim peccando recessistis ,  
 mara quæ nec ales esurit . Sol quoque uobis ad salutem non  
 lucere , sed ad vindictam Domini mei , qui est lux lucis ,  
 for: luminis , penitus coercere : sic & singulæ quoque  
 ex creaturæ contra nos possunt surgere irrefragabili ratione .  
 ma: hæc infelicissima perditæ Peccatoris conditio , hæc atro-  
 um , iniquissima peccati in Deum summum Bonum , infinitam  
 nocentiam , altissimam Sanctitatem , ter tremendam  
 mara: iniquitatem commissi gravitas , enormis impudentia ,  
 ffum: iniqua insolentia & audacia ; Sanctum Macarium in  
 ribus: iniquissimam Scythiæ eremum expulit , hæc sacco & ci-  
 èa: induit , hæc jejuniis emaciavit , hæc vigiliis exte-  
 ue: mitavit , hæc in terra cubare & saxis incumbere docuit ,  
 ens: flagris & verberibus in corpus sæuire , & subjugare  
 tur: hæc continuis gemitibus suspirare , dolere , &  
 la. P. 101.

F

lacri-

8. Anselmus de similit: cap. 101.

lacrimari compulit, hæc ut Fratribus salutari doctis  
 præceptisque instrui & erudiri cupientibus, & magis  
 tibus Senibus, ut faceret verbum ad Fratres, adegit  
 ut lacrimans diceret: Ploremus Fratres, & producit  
 oculi nostri lacrimas, antequam eamus hinc, ubi  
 mæ nostræ corpora comburant: & fleverunt omnes,  
 ceciderunt proni in terram, dicentes: Pater, miserere  
 nobis. Nec immeritò: quoniam teste S. Chryso-  
 stomo, (q) malorum omnium causam constat esse pec-  
 catum: ex peccato tristitia, ex peccato tumultus, ex pec-  
 cato bella, morbi, atq; omnes quotquot nos premunt  
 passiones. Peccatum, (r) ait, S. Basilus, animæ  
 ægrotudo, peccatum est mors animæ alioquin immortalis.  
 Peccatum luctu est, & implacabilibus lacrimis dignum.  
 Ob peccatum profluant effusissimæ lacrimæ, nec desunt  
 ex imo pectoris recessu jugiter profilire suspiriosus gemitus.  
 Peccatum facit Dei inimicum, amicum diaboli, oculum  
 claudit, infernum aperit, ad æternas interitum  
 pœnas impœnitentem præcipitat, (s) sic affirmat  
 Ambrosio, dum quærit, quæ sunt portæ mortis,  
 est inferni, nisi singula quæq; peccata? Si fornicatus  
 fueris, portas mortis ingressus es: si peccatum mortis  
 commiseris, portas mortis intrasti. Ac proinde  
 Vates minando admonet, ut caveant omnes à peccato  
 ra ira peccatoribus imminente, (t) Mors peccatorum  
 pessima: (u) in quæ verba S. Chrysofostomus, cum

(p) In Vit. PP. 1. 5. libello 3. num. 9. (q) S. Chrysof.: hom. 1. de Pœnit. (r) S. Basil: hom. 5. in Marty: Jullitam. (s) S. Ambros: L. 6. in Luc: cap: 9. (t) Psal: 33. v. 22. (u) S. Chrysofostom: 5. ferm: 34.

... mortem animæ, noli mori animam arbitrari, est  
 ... immortalis; verum animæ mors est peccatum, &  
 ... plium eternum: propterea ait Christus, nolite ti-  
 ... reos qui occidunt corpus, animam autem non possunt  
 ... cidere, sed potius timeate eum, qui potest & ani-  
 ... & corpus perdere in Gehennam. Latro animæ  
 ... catum est, ipsum est quod eam crudeliter jugulat,  
 ... anima, quæ peccaverit, ipsa morietur: (x) vita  
 ... carne, ait Ven; Beda, (y) anima, vita animæ  
 ... est; mors corporis est amittere spiritum; mors est  
 ... amittere Deum. Ah, quanta pœna est, ait, S.  
 ... Augustinus, (z) tantummodo à facie DEI separari?  
 ... autem illam dulcedinem non gustaverunt, si nondum  
 ... derant DEI faciem, timeant vel ignem: supplicia  
 ... rant, quem præmia non invitant. Vile tibi est,  
 ... DEUS pollicetur? contremisce quod minatur. Ve-  
 ... dulcedo præsentia, non mutaris, non excitaris,  
 ... suspiras, non desideras. Amplexaris peccata tua,  
 ... delicias carnis tuæ: stipulas ad te congeris, veniet  
 ... te ignis: ignis in conspectu ejus exardescet. Non  
 ... ignis iste sicut focus tuus, quo tamen si manum  
 ... tere cogaris, facies quidquid volueris, qui hoc mi-  
 ... ur. Si tibi dicat: scribe contra caput Patris tui,  
 ... e contra capita filiorum tuorum, nam si non fece-  
 ... manum tuam mitto in focum tuum: facies, ne ar-  
 ... manus tua, ne ardeat ad tempus membrum tuum,  
 ... semper in dolore futurum. Minatur ergo inimicus  
 ... leve malum, & facis malum; minatur Deus æter-  
 ... num

F 2

Ezech; 18. (y) Ven; Bedas (z) S. August; tom; 2, in  
 Val; 49. post princ.



UNIVERSITÄTS-  
 BIBLIOTHEK  
 PADERBORN



num malum, & non facis bonum? Cogita, ait B. Prosper, (a) quale malum sit ab illo gaudio divinae contemplationis excludi, beatissima Sanctorum omnium civitate privari, fieri Patriæ cælestis extorem, mortis beatæ, morti vivere sempiternæ, in æternum cum diabolo & angelis ejus expelli, ubi sit mors secundum damnatio exilium, vita supplicium, non sentire igne, quod illuminat; sentire, quod cruciat, exardentis incendiij terribiles crepitus pati, barathri fumantis cæca caligine oculos obscæcari, profundo gehennæ fluminis immergi, edacissimis in æternum dilaniantibus, nec finire: hæc & similia cogitare, nihil aliud, quam vitiiis omnibus repudium dare, & carnis blandimenta refrænare, de præteritis lacrimis & perpendere momentaneum esse quod delectat, & æternum quod cruciat. Barbarum est peccatum ait S. Chrysostomus, (b) tyrannidem exercens in animam semel captam, sed in perniciem eorum, qui ipsum suscipiunt. Hoc jugiter meminisse, hoc noctibus, hoc diebus ruminare se, salutis pharmacum est. Hoc Sapientissimus magister talium suadens, inquit, (c) memorare novissimam & in æternum non peccabis: Memorare, quod peccatum ait S. Chrysostomus, (d) separant à nobis DEUM, constituuntq; nobis inimicum. Memorare, quod faciunt mancipium diaboli, (e) qui enim peccatum facit diabolo est, quoniam ab initio diabolus peccat. Ut ait Tertullianus, (f) Peccator traditur diabolo, qui

(a) B. Prosper l. 3, c. 12, de vita contemplativa. (b) S. Chrysostomus l. 1, c. 12, de peccato. (c) Eccli. 7 v. 40. (d) S. Chrysostomus l. 3, de Provid: Dei. (e) 1, Joana: 3. v. 8. (f) Tertullianus de respo

carnifici in pœnam, ut Saul. Et S. Augustinus: (g)  
 Unusquisque peccando, animam suam diabolo vendit,  
 cepto tanquam pretio dulcedine temporalis volupta-  
 tu. Quin S. Chrysostomus (h) hominem per pecca-  
 tum deteriore reddi, ait, diabolo. Et S. Hierony-  
 mus, (i) inquit: Porta diaboli est peccatum, sicut ho-  
 mie iustus, Spiritus sancti porta est. Horum malorum  
 peccato promanantium sancta recordatio, & salubris  
 meditatio, quot pretiosas à Pœnitentium oculis lacri-  
 mas, quot gemitus & suspiria ab afflictis cordibus ex-  
 citant? Hæc sapiens, matura, & constans Peccati in sum-  
 mam DEI Bonitatem commissi memoria Protopatri  
 Nostro Adamo, plusquam unius sæculi, in quadam la-  
 crymarum valle, continuum dolorem, gemitum & lacri-  
 mas profundi fecit. Hæc regium Psaltem Peccatorem  
 David (k) excitavit, ut lavaret per singulas noctes lectum  
 suum, & lacrimis stratum suum rigaret; essentq; illi la-  
 crymæ suæ panis die ac nocte. Hæc Petro Apostolorum  
 Principi jugi lacrimarum profluvio, genas, canalium  
 & faciem continuè ploranti, excavavit, Hæc Divo Aure-  
 lio Augustino, magno Ecclesiæ lumini, seriò pœni-  
 tenti, publicam criminum suorum, Orbi toti manife-  
 stam confessionem persuasit. Hæc Filium Prodi-  
 tum & lascivientem, in semetipsum redire, stultitiam  
 suam juvenilem agnoscere, vanitates execrari, libidi-  
 nes averfari, de omnibus erroribus pœnitere, & ad  
 Deum redire docuit. Hæc Magdalenam publicam

F 3

Pec-

(g) August: in exposit: proposit: Epist: ad Rom. (h) S. Chrysof:  
 hom: 30. ad pop: Antioch. (i) S. Hieron: ad ep: ad Ephes. c. 4.  
 (k) Psal: 6. v. 7. & 41. v. 4.

Peccatricem castius amare, pedibus JESU acciden-  
 eosdem lacrimis rigare, capillis tergere, caput unguen-  
 to pretioso perfundere, mundo nuncium remittere  
 & in eremum concedere, induxit. *Hæc* afflictissimi  
 Prophetam Jeremiam suspirare, plangere, *lamentatio-  
 nes, carmen & vs.*, lugubri lessu canere, & Pec-  
 trici Hierosolymæ suæ, crimina oggerere, exproba-  
 re, pœnas, clades, exilia vaticinari, ac tandem  
 cidium dicere coëgit. Ut autem TOTIUS ORBIS  
 LACRIMAS, quas in fronte libri scripturum meo  
 misi, tristi gemitu plangere potiùs, quàm canere,  
 monstrem; brevi compendio (veluti Iliadem nuci-  
 clusam) totum Orbem, sub senis Peccatorum lac-  
 mantium nominibus, afflictum complexus sum.  
*Adamo* quidem Protoparente nostro, totam *Gen-  
 tium Humanam Universitatem* (in eo enim teste (1) S. Ber-  
 nardo, *omnes peccavimus, & in eo sententiam damna-  
 tionis accepimus*) lacrimantem: *In Regio Prophetarum*  
*videlicet Orbis Moderatores, Imperatores, Reges, Prin-  
 cipes, Duces, Dynastas delinquentes; In Petro Ap-  
 tolo* supremo totius Ecclesiæ capite & Pastore, Episcopos,  
 Prælatos, Præsules, Doctores, Cleri, Ecclesi-  
 arumque Rectores: *In Divo Augustino*, virilis ac-  
 tumores, Politicos, Liberalium Artium Professores, vir-  
 tæ liberioris errores, delicta, maturam culparum ag-  
 gnitionem, sapientem pœnitudinem, noxarum detesta-  
 tionem & correctionem: *In Filio Prodigio* Juventutis  
 levitatem, inconstantiam, lasciviam, prodigaliteriam  
 & improbam vitæ licentiam, ac tandem ex tot calamita-

(1) S. Bernard: serm: 1. de Adventu.

tatum experimentis , doctam pœnitudinem ; *In Magdalena Peccatrice*, Sexus muliebris vanitatem , libertatem , luxum , superbiam , arrogantiam , laqueos , virtutis blanditias , amores , vitæ malè actæ questus , & ferias lacrimas ; Omnis denique ætatis , conditionis , dignitatis , sexusque defectus & excessus , errores , & ex emendatoris vitæ lamenta , designo . *In Threnis Jeremie Prophetæ*, Hierosolymæ nomine , *Animam*, in peccati jugo Babylonico , seu vitiorum confusione captivam , vinctam , pressam , gementem , Sponso Deo viduatam , diabolo vectigalem , quotidianis lapsibus & culpis quasi tributariam , exulem , à DEO proscriptam , Angelis & Sanctis abominabilem , ex communi SS. PP. Doctorum , & Interpretum tropologico sensu , intelligo : Hæc enim est illa *civitas* , super quam mitissimus *JESUS* flevit , (m) teste Cornelio à Lapide , asserente : (n) sic *Christus* allegoricè flevit super *Jerusalem* vastanda per *Tuum* . *Multæ civitates aliæ captæ , devastatæ , & in cineres redactæ periere* , & tamen , ait Bernardinus Senensis , (o) non legimus pro eis *Christum* flevisse , sed pro anima sola : Hæc enim *Civitas* mysticè animam præfigurat , Et sup : cit : Cornelius à Lap : (p) propriè ac peculiariter *Jerusalem* hæc , est anima , quæ peccato mortali consentiens , statu *Justitiæ* & regno Dei privata , dæmonis regnum , jugum & tyrannidem subit , & elades longè majores , quàm *Jerusalem* olim , vel *quodvis regnum* , aut *Respublica* eversa experiri & per-

F 4

peti

(m) Luc : 19. v. 44. (n) Cornel : à Lap : in Synopsi cap. 1. Thren Jerem : (o) Bernardinus Sen . serm : de dign : animæ . a. 3. c. 1. (p) Cornel : Præf : ad Thren : Jerem .

peti cogitur. Unde & S. Ambrosius. (q) Ipse Dominus Jerusalem fleuit, ut, quia ipsa flere nolebat, Dominus lacrimis ad veniam peringeret: ipse nos flere nolebat, ut evadere possimus fletum illum horrendum, amarum æternum, & stridorem dentium inter Gehennales, & frigidis nives, & interminandos flamarum rogos, & æternitate continuandos. Hunc fletum, seu lacrimam Pœnitentium, non heroicâ Mantuani Vatis tubâ, non numerosâ Flacci Horatii Lyrâ, non flexanimi Pelagii Vatis testudine, non gravi & cothurnati Annæi Senecæ jambo, sed mœstâ, ad fletus aptâ tibiâ, & ad threnodiam accommodâ buxo, gemere potius, quàm canere libuit. Gemere libuit concentu rhythmico, omnibus Nationibus, Gentibus & lingvis familiari, quo Pœticos, & illustres, conceptus, eruditionesq; politiores, doctissimâ dramata, Poëmata, Comœdias, Tragœdias, Amores, Threnos, Diras, Bucolica & Georgica, Satyras, Epigrammata, Panegyres, Propemptica, Epithalamia, Genealogica, Epicedia, Epitaphia, Inferias, Parentalia, Descriptiones rerum variarum, ad totius Orbis eruditionem, & aplausum cantare & evulgare consuevêre. Prò quantâ gravitate Hispani, quantâ inventionum elegantia, & verborum copia & energiâ Galli, quantâ Descriptionis varietate, facundiâ, sententiarum pondere, & delitiosâ concinnitate, variorum affectuum diversitate & vehementiâ Itali, cômptissimos & acutissimos ingenii sui patentes, huic rhythmico concentui illigarunt? Portentosa ingeniosissimarum fictionum (utinam minùs Cupidi nomen & Venerem olentia) & conceptuum doctissimorum

(q) S. Ambros: l. 2. de Pœnit: cap: 6.

hoc sæculo luxuriantium ingeniorum, curiosos in li-  
 bris palàm evulgatis Lectores, in scenis & theatris Spe-  
 ctatores & Auditores, in familiaribus amicorum con-  
 gressibus, conciliis, conviviis laudatores occupavere?  
 Hoc eodem scribendi genere Britanni, Batavi, Poloni,  
 Boemi, aliàque diversarum Nationum ingenia, usa,  
 Cultorum, à latina gravitate, authoritate, eruditione  
 promanantium linguarum, studia, cultum, styli-  
 que majestatem & facundiam æmulari, non sine palma  
 nunquam contenderunt. Novissimè verò Teuto-  
 nica Poësis, communi quadam, in publicam Aleman-  
 nicæ eruditionis, & FRUGIPARA, quasi ex Sena-  
 tus Consulto, multorum Doctorem virorum conspi-  
 rantium & collaborantium SOCIETATE, utilitatem,  
 polturam, famam, & commendationem, elaborata &  
 polita, eò sublimitatis & eruditionis, hac nostra tem-  
 porum tempestate ascendit, ut sive eximium inventio-  
 nis & fictionis artificium, sive tropicam scriptionis &  
 locutionis elegantiam, sive raram amplissimamque re-  
 rum copiam, sive diversorum affectuum, animos mo-  
 vere, excitare, persuadere, convellere, conciliare, de-  
 clare potentium, varietatem, vehementiam & pathe-  
 ticam gravitatem spectes, paucis herbam porrigere velle,  
 posse videretur. Ex hac æmulationis industria, &  
 acquisito scribendi studio, multæ, hac nostra ætate,  
 elegantes lucubrationes, Poësi rhythmica, in lucem  
 prodigatæ, doctissimorum virorum manibus teruntur, &  
 metri dulcedinem, suavitatem, eruditionemque  
 amantur, probantur, commendantur. Ea enim

est rhythmici vis & virtus, ut suavissimo suo syllabarum  
 concentu, delectiosissime in animos influat, molliatque  
 eos in multiplices affectus. gaudii, tristitiæ, amoris,  
 doloris, odii, spei, differentiæ, iræ, miserationis,  
 moris, querelarum, lacrimarum; & quod heroicis  
 minis non potest majestas, nec tragici jambi aube-  
 ritas, nec amorosa elegorum comitas, impetrare aut em-  
 cere, hoc suavissimo in aures & animum illapsu rhyth-  
 mica valeat, suadeat & persuadeat concinnitas. Hinc  
 est, quod mollioribus rhythmorum numeris, non gra-  
 diore metro, rigidæ pietati tristior vates cecinerunt,  
 voluerimque per ipsas lacrimas, & *prodesse & delictis*  
*re*, siquidem ea spiritualium lacrimarum vis est, & na-  
 tura, ut gaudium lætitiâque etiam afflictis, maestisque  
 mentibus concilient. (r) Sic enim Paulus de Palatio  
 per illud: *Beati qui lugent, in hanc veritatem loquuntur.*  
*Est dignissima dubitatio, qui fieri potest, ut lugens sit*  
*beatus? quid luctui ad felicitatem? Et rursus, Pau-*  
*lus jubet gaudere in Domino semper, nec contentus*  
*mel id præcepisse, addit: iterum dico gaudete: rursus*  
*dicit: quasi tristes, semper autem gaudentes. Num*  
*pocrisis est vita Christiana, ut cum gaudeas semper*  
*tristem te esse dissimules? Rursus regnum Dei, id est*  
*vita Christiana, est justitia, pax & gaudium, non*  
*tristitia. Et Dominus: Rogate, ut gaudium vestrum*  
*plenum sit: Si plenum, quomodo secum luctum admittet?*  
*Et mox, lacrimas animæ interiorem consolationem & exultationem*  
*afferre, sic testatur. Profundum mihi res est admiranda: Vir Christianus lugens, &*

(r) Paulus de Palatio: super illud. Matth: Beati qui lugent.

luctu suo latus, adeo ut lacrimas suas pro nulla seculari letitia commutet. Fuerunt, (s) inquit regius vates, lacrimae meae panis: lacrimae erant, sed panis etiam erant: luctus erat: sed suavis: Quo sine ille etiam eadem Prophetae adduxit verba: secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuae letificaverunt animam meam. In quorum confirmationem illa alia Apostoli verba nobis in memoriam revocant: (t) sicut abundant passiones Christi, ita & abundat consolatio, nostra: quibus hanc mox annectit glossam dicens: Non ita, ut post luctum sequatur consolatio, sed quod est mirabilius, ipse luctus consolatio est. O lacrimae! deliciae spiritus (u) exclamat B. Petrus Damianus) super mel videlicet & favum, atque omni vitare dulciores, quae mentes ad Deum erectas juvenunda saporis intimi suavitate reficitis, & arida & silentia corda, haustu supernae gratiae medullitus irritatis. Eleganter planè in eandem sententiam (x) S. Macarius Senior, Habent Christiani consolationem spiritus lacrimas, luctum & planctum, suntque illis lacrimae deliciarum loco. (y) Et S. Ephrem: Certo sciatis, Fratres: non fore in terra quid dulcius gratia lacrimarum: si quis vestrum expertus lacrimarum dulcedinem, mediante oratione, desideravit elevari à terris, hic extra corpus in caelum fertur: & quid dico extra corpus? imò extra saeculum Universum totus, nec amplius conversatio ejus invenitur in terris. (z)

San-

(s) Psal: 93. v. 13. (t) 2. Cor: 1. v. 5. (u) Petr: Dam. (x) S. Macar: Senior hom: 15. (y) S. Ephrem, tom: 1. orat: de exerem: & compunct. (z) S. August: in Psal: 127.



Sanctus Augustinus usque ad trigefimum tertium  
 tis suæ annum mundi delitiis, gaudiis, honoribus  
 delectatus, nihil negavit animæ suæ, quo omni volu-  
 ptate frueretur: his abundè circumfusis & satiatis  
 post conversionem tamen suam tantam expertus est  
 lacrimis suis suavitatem, ut asseveret: illas, omnium  
 mundi hujus dulcedinem, delectationem, & suavi-  
 tem superare, *dulciores, inquit, sunt lacrimæ oron-*  
*tium, quàm gaudia theatrorum:* & idem alibi: *Dilige-*  
*mus lacrimas, quia suaves sunt diligentibus Deum.*  
 Et iterùm, *Ipsæ prodant lacrimæ, ipsæ loquantur, quon-*  
*tùm te diligit anima mea, dum præ nimia dulcedine amo-*  
*ris tui nequit se à lacrimis continere.* Idem expertus  
 loquitur magnus ille Hieronymus, *(b) secundum magni-*  
*tudinem dolorum meorum in corde meo consolationes*  
*tuae lætificaverunt animam meam, ait; hoc est quod lo-*  
*quitur; quoties egi pœnitentiam, toties me consolatus es.*  
*Unam fudi lacrimam, unam merui consolationem: De-*  
*cem fudi lacrimas, decem merui consolationes:* Hanc  
 aliter sentit S. Chrysostomus: *(c) Nihil est jucundius*  
*oculis, qui sunt lacrimati:* Et paulò ante dixerat: *Ni-*  
*hil est lacrimis jucundius, sciunt, qui lugent, quam*  
*res habeat consolationem.* Illa quoque S. Pauli ad Ti-  
 motheum, *(d) scribentis verba: memor lacrimarum*  
*tuarum, ut gaudio implear, adducens subjungit: lacrimæ*  
*enim desunt ex voluptate, adeòque fletus etiam res*  
*voluptatis, ejusq; valdè intensæ.* Hanc utilitatem

(a) S. August: serm: 11, ad Fratres. Ex lib: med: cap. 30. (b) Hieron: in Psal: 93. (c) S. Chrysost: hom: 12, ad Coloss. (d) Timoth: 1. v. 4.

luptatem, & delectabilem pretiosarum lacrimarum tri-  
 stitiam, aptiore versuum apparatu impetrare, aut ex-  
 primere nec valui, nec volui, nisi modestissimis oda-  
 rum rhythmicarum numeris, quibus sanctissima Mater  
 Ecclesia Hymnos suos in publicum cultum concinna-  
 vit, & etiamnum vetustissima religione cultos in odæis  
 suis legi & cantari jubet. Hac canendi methodo, ve-  
 neranda sanctorum Patrum Humanitas, & devotissi-  
 mus, in Deum, Deiparâque ardor usus, Seraphicos  
 amores suos, tenerrimos affectus, flagrantissima vo-  
 ta, eucharisticos jubilos, Mariana epinicia, Patientis  
 morientis epicedia, resurgentis triumphos, ascen-  
 dentis gloriam, regnantis in cælo majestatem, judican-  
 tis potentiam, cælestis Patriæ desideria, terrenarum  
 rerum vanitatem & contemptum, futuri sæculi beati-  
 tudinem, & infelicissimam damnatorum æternitatem,  
 describit. Ex pluribus paucos insinuo, D. Aurelius  
 Augustinus, lumen & Doctor Ecclesiæ, dulcissimo  
 melo Servatori nostro cecinit DOMINE JESU no-  
 verim me &c. Angelicus Doctor & Theologorum Sol  
 Thomas Aquinas, Deo Eucharistico: Seraphicus Do-  
 ctor Bonaventura rhythmum amænissimum de Passio-  
 ne Domini: Opusculum contemplationis de IESU  
 sui amoribus: Laudisum de cruce: Philomelam: O-  
 pusculum de septem verbis: De compassione B. V. M.  
 de corona B. V. M. Salve Regina: De laude B. V. M.  
 Walterium B. V. M. per tres quinquagenas distributum  
 &c. Mellissius, DEI, Deiparæque dilectissimus  
 doctor Bernardus Hymnos, ad quodlibet membrum  
 Christi

Christi

Christi patientis, & in cruce pendentis &c. S. Iacopo  
 nus de vanitate mundi: D. Dominicus Carthusianus  
 hortationem ad pœnitentiam: Petrus Damianus Car  
 dinalis Ostiensis de Paradisi gloria: Innocentius III  
 Papa ad B. V. Matrem ejusque benignissimum filium  
 S. Casimirus Regalis gemma Poloniæ, Magnæ Mar  
 cælorum Reginæ, laudes delitiosissimo affectu modo  
 latus est. Longum foret plurium sanctitate, sapien  
 tiâ, doctrinâ asceticâ & Theologicâ illustrium virorum  
 odas rhythmicas in elenchos referre, satis sit, hanc co  
 nendi methodum pretium & æstimationem à summa  
 authoritate Ecclesiæ & sanctitate summorum Patrum  
 & Doctorum traxisse. Nostræ certè ætatis non pauci,  
 ii que doctissimi viri eadem chely rhythmicâ ce  
 nère: Gualterus Paulus S. I. Theologiæ Doctor, per  
 plures ingenio, eruditione, pietate ubique commen  
 tissimos metro rhythmico scripsit libellos: Carolus Ver  
 pæus Gallobelga, præter non paucos, quos scripsit  
 laudatissimos Poëmatum libros, novissimè ternos  
 ter Crucem & Christum dialogicos elegantissimo ce  
 tamine rythmico concinnavit. Jacobus Bidermannus  
 S. J. Orbi toti celeberrimus & cultissimus Poëta, in  
 Ludis suis Theatralibus hoc genere catendi usus est  
 Quid memorem Iacobum Balde S. I. virum dilectis  
 mum, facetissimum, nostri sæculi Apollinem, qui  
 cum Marone tuba cecinit, cum Nasone elegos modo  
 latus est, cum Horatio lusit lyra, cum Annæo Sæ  
 ca cothurnum indutus, Tragædus prodiit in theatro  
 ac tandem etiam Agathyrsus, Latino-Alemanico

rhythmo, & Augustissimæ Imperatrici Leopoldinæ  
 1649. 7. Augusti defunctæ, parinaniâ, doctissimè  
 parentavit. Ioannes Nadasi S. I. plurimorum librorum  
 scriptor, Doctor, Asceta, Poëta non ignobilis, Heb-  
 domadam meditandæ æternitatis, sive rhythmicas,  
 in singulos Hebdomadæ dies distributas medita-  
 tiones; de Igne Inferni: Hymnos ad sanctissimam Tri-  
 nitatem pro amore Dei: ad IESUM Crucifixum; ad  
 Beatissimam Dei Matrem; ad sanctum Angelum Cu-  
 stodem; ad sanctam Ursulam & socias ejus &c. ad SS.  
 Ignatium & Xaverium: non sine delitioso legentium  
 fructu, & commendatione evulgavit. Tantis igitur  
 sanctorum Patrum, Virorumque eximiorum probatiss-  
 simis auctoritatibus, perfectissimis, ad instituti mei ra-  
 tiones, ideis & exemplis inductus, malui teneræ pie-  
 tati, spirituali solatio, & contrito, ad dulces lacrimas  
 effectui, cordique, cum dolore gemere, quàm flo-  
 ridis, ac superbis Poëtarum calamistris exornatum car-  
 men, in gloriosum cantum cogere, utpote probè gna-  
 rus, exornato poëmatum artificio, plus nonnunquam  
 vanitatis, arrogantia, & tumoris, quàm solidæ vir-  
 tutis ad pietatem comparatæ inesse: tutiusque sanè, se-  
 cundùm S. Bernardum (e) *æmulanda solidiora, quàm  
 volubilia, & quæ magis virtutem redoleant, quàm  
 sonora.* Gemere ad salutem libuit, & in scelerum  
 contritorum veniam plorare, & Divinæ Misericordiæ  
 clementiam per lacrimas implorare, ità ut quidquid  
 sinceræ virtutis inter Dionysia Liberi, quidquid pro-  
 furum morum inter convivia Apicii, inter Epicuri sa-  
 ginas

(e) S. Bernard: serm: de S. Victore.

ginas, Sybaritarum triclinia. Smyndiridis symposia  
 quidquid puræ integritatis, castique floris inter Delia  
 Tibulli, Cynthia Propertii, Catulli Lesbias, Cypri  
 dis delicias, Cupidinum faces, scelerum incendia, in  
 nocentiæ Syrenes, Juventutis Circes, turpiter & pe  
 ditè periit, & exaruit, thaumaturgâ lacrimarum po  
 tentiâ reviviscat, rigatum refloreat, floridum in  
 vos frugum spiritualium surculos adolescat, in gemas  
 repullulet, & in fruges maturescat. His salutari  
 pluviis, ab oculorum nubibus copiosè manantibus, *ter  
 ra cordis rigata dabit fructum suum*: Lacrima enim, ait  
 S. Bonaventura, (f) *terram cordis irrigat, & facit  
 dat, ut habetur in Genesi: Fons ascendebat de terra,  
 scilicet irriguum lacrimarum, irrigans universam super  
 ficem terræ ad producendum fructum bonorum operum*  
 Solent agricola, ait Richardus Victorinus, (g) *siccita  
 tis tempore deductis fontium rivulis terram rigore,  
 ariditate nimia exsiccata, nequeat commendata semina  
 multiplicare: Ad horum imitationem David imbre gratia  
 riarum tardante descendere, operum suorum fructum lac  
 rimarum undâ non negligit infundere: Et paulò post  
 addit: Nonne internæ infusionis imbrem tunc exspecta  
 bat, quando cum gemitu exclamabat: Anima mea  
 terra sine aqua tibi. Anima nostra, hujus aquæ irrigua  
 destituta, quid nisi sterilis & mortua gleba proferat ali  
 ud, quàm infelix lolium, carduos, tribulos, spintas, ur  
 ticas, inutiles & nocivas herbas? Radices autem salutarium  
 herbarum, & arborum his humectatæ, & irrigatæ*

(f) S. Bonavent: Diet: salut: tit: 7. c. 3. (g) Richard: Victor: part: 2. in Psal: 118.

quoribus frondium flores parturiant, flores in fructus  
 maturefcant, juxta Petrum Damianum, (h) *lacrima,*  
*adproferenda virtutum germina, nostri cordis arva fæ-*  
*condat.* Cui assentitur Hugo de S. Victore pariter de  
 ihesu scribens: (i) *Humectantur ab eo virtutum plan-*  
*torum. Hujus humor nutrit oliveta misericordiae, roseta*  
*martyrij, castitatis lilia, inviolatae Virginitatis vio-*  
*lae pignit.* Harum autem aquarum scaturiginem, vir-  
 tutem, & efficaciam singularem, in valle sitarum  
 temopere Regius Psalter commendat, quæ salubri-  
 ter irrigua in abundantissimos fructus excrefcit, in qui-  
 bus, (k) *Beatus vir, cujus est auxilium abs te, as-*  
*prospices in corde suo disposuit in valle lacrimarum:*  
 Ecce fructus, qui ab hac, lacrimis irrigata, valle pro-  
 munt: Subjicitur enim: *Etenim benedictionem da-*  
*ni legislator, ibunt de virtute in virtutem.* Hic fru-  
 ctus lacrimarum est, ut segetem veræ contritionis &  
 doloris in corde surgentem, in copiosam virtutum  
 segetem faciat maturefcere. Hanc S. Bernardinus in-  
 terrogans aiebat: (l) *Cumulum peccatorum meorum*  
*lacrimarum imbrem rigabo, ut inde crescat nova*  
*segetis virtutum.* Quin S. Chrysostomus plus virtu-  
 tum spiritualis, lacrimis, quàm aquis, terram irrigan-  
 tis, & fructus producentibus attribuit: dicens: (m)  
*ut sic semina demissus imber germinare, & crescere*  
*faciat, ut pietatis semen excitat, & vernare facit ex*

G

lacri-

(h) Petr: Damianus in Psal: 118. (i) Hugo de S. Vi: ibidem.  
 (k) Psal: 83. v. 6. (l) S. Bernardinus tom: 1. serm: 50. a. 1. c. 3.  
 (m) S. Chrysof: hom. 4. ad pop.

lacrimis ruens imber. Hic animam detergit, irrigat  
 mentem, doctrinae germen brevi progredi facit.  
 idem in Psal: 6. (n) Lacrimis tanquam imbre  
 tes, semina virtutis augentes: Quia, ut ait Petrus  
 Cellensis, (o) Nunquam virtutes aut veniunt,  
 diu vivunt, sine cordis irrigatione; omnis planta  
 nostra, sine aqua deficit, omnis sterilitas crescit.  
 que enim, ait S. Chrysostomus, (p) perinde amara  
 fontes floridos reddunt hortos, ut plantam deprecatam  
 fontes lacrimarum irrigantes faciunt in summam  
 tudinem excurrere. Sicut aquarum humore, ait Hugo  
 Victorinus, (q) & calore solis, terra ista facta  
 cundior, copiosorem cultori suo reddit fructum:  
 hortus animae, cum lacrimarum effluentia suffunditur,  
 dum rore caelesti & S. Spiritus calore vaporatur,  
 virtutum praestat incrementum, pullulare cogit  
 gulta justitiae, in vineis charitatis botros multiplicat  
 gratiae, multiplicat & abundantiam vini, id est  
 intelligentiam verbi divini. Quare (verbis ejusdem  
 gonis de S. Victore te alloquor) veni charissime  
 quis demum aut Peccator aut Poenitens es) ad  
 compunctionis, qui oritur in valle humilitatis,  
 unda exstinguit libidinis flammam, vitiorum tempore  
 aestus, mentium sordes lavat, carnalium desideriorum  
 exstinguit sitim. Irrigatur ab hoc fonte castitatis  
 tus, quem carnalium desideriorum aestus exstinguit  
 flammam

(n) Idem in Psal. 6. (o) Petrus Cell: L. de panib. c. 12. (p) Chrysoft: hom. 4. ad pop. (q) Hugo Victor: tom. 1. lib. de vita nupt. vir. c. 3.

flamma facit exarescere: *Lacrima enim*, ait Divus Bonaventura, (r) *sitim & ardorem concupiscentiæ sedat, & sicut contra sitim curritur ad fontem, & contra ignem curritur ad aquam, sic contra concupiscentiæ ignem & incendium currendum est ad fontem lacrimarum.* O felix lacrima, exclamat S. Augustinus, (s) *in carnalem cogitationem extingvis.* O fontem aquæ ait S. Thomas Villanovanus, (t) *& aquarum viscerum puteum, fontem lacrimarum, quo crimen abluatur, concupiscentiæ ignis extinguitur, facies animæ lavatur.* O lacrima, quæ potes omnia, claudis infernum, aperis cælum, irati Numinis furorem mitigas, cor emollis, manum ferientis delinis, veniam impetras, gratiam consequeris, filios perditionis facis heredes salutis, & possessores æternæ felicitatis, & immortalis gloriæ. O quanta vis in lacrimis, ait Chrysologus, (u) *peccatorum, rigant cælum, terrendum diluunt, extingvunt Gehennam, delent in omnem latam divina promulgatione sententiam.* O lacrima, exclamat S. Laurentius Justinianus, (x) *humilitas tua est potentia, tuum est regnum. Tribunal judicis non vereris, amicorum tuorum accusatoribus silentium imponis, non est qui te ad DEUM accedere vesiderat.* Si sola intres, vacua non redibis. Quid plura? *in vincibilem, ligas omnipotentem, inclinas filiam Virginis, aperis cælum, fugas diabolum.* O lacrima

G 2

cri-

(r) S. Bonav: dicit. salut. tit. 7. cap. 3. (s) S. August: serm. 11. ad Frat. (t) S. Thom. Villan. conc in ser. 6 post Dom. 4. Quadr. (u) S. Chrysolog. term. 93. (x) S. Laur. Just. lib. de ligno vitæ, c. 9.



erima, ait S. Augustinus, (y) tu contra ruinas bonorum suave solatium, quæ Passionis Christi es vicaria contra peccatum pones remedium, ut per te toties cogatur Christus mori, quoties labitur homo in abyssum peccatorum. O lacrimarum virtutem, ait S. Ephrem, (z) quæ medicinalis officina es peccatorum. O felix lacrima, inquit S. Augustinus, (a) tu peccatorum moribus expellis, virus culpæ evomis. O aqua salutaris, quam omne peccatum destruitur, & author peccati diabolus, qui tolerabilis, ait Petrus Cellensis, (b) sustinet flammam suam, quàm lacrimam nostram, acrisque contriti cordis lacrima, quàm flammam infernalis incendij torquetur. Dum fundit peccator lacrimam, recludit adversarium in flammam. Flumina omnia sorbet, sed hanc tamen aquam non sorbet, rumpuntur namque ventris ejus interiora, si conspersa fuerint hac aqua. Lacrimantes oculi, ait Petrus Damianus, (c) Diabolum terrent, & sic lacrimarum erumpentium pavet impetum, ac si procellosissimi nimbi grandæni, & furentium undique ventorum effugiat tempestatem. Nam sicut spumosi torrentis cumulus superveniens caeteris alveum sordibus purgat, sic lacrimarum profusum cursus ex mente flentis, & diabolicæ versutia semina, & omnes sordentium vitiorum pestes eliminat, facitque cor mundum & emaculatum, ut thronum Divinæ Clementiæ accedere securus valeat. Harum virtutum

(y) S. August. serm. 11. ad Frat. (z) S. Ephrem de compunct. (a) S. August. in appen. de divers. ser. 49. & ser. 11. ad Frat. (b) Petr. Cell. in bibl. vet. PP. hom. 9. de panib. cap. 12. (c) Petr. Damianus tom. 3. opusc. 23. c. 12.

considerans S. Ephrem exclamat. (d) O lacrimarum  
 virtutem, quandoquidem, & universæ virtutes cæle-  
 stes tuam potestatem admirantur. O virtutem lacri-  
 marum, quanta potes? Tu quidem Divino assistis thro-  
 no in gaudio! (e) O vis lacrimarum! quæ si velis ante  
 sanctum atq; excelsum immaculati Domini thronum cum  
 gaudio assistere, potes! O vis lacrimarum, in cujus  
 presentia atq; confidentia Angelorum ordines, cælestesq;  
 omnes virtutes semper exultant. Quomodo in ictu oculi  
 quasi præpetibus sublata penne in cælum revebis, atque  
 ascendis, & postulata à DEO sancto obtines? (f) O  
 lacrimarum vis, quousq; pertingis? quæ multa cum  
 fiducia, nullis impedita retinaculis ipsum cælum pene-  
 tras! Felices lacrimæ! de quibus D. Chrysologus:  
 (g) En mutatur ordo rerum: pluviæ terræ cælum dat  
 super: ecce nunc rigat terra cælum, imò super cælos,  
 usq; ad ipsum Dominum imber humanarum prosiliit  
 lacrimarum, ut juxta Psalmistam, & de aquis fletuum  
 detur illud: Et aquæ omnes quæ super cælos sunt  
 cadent nomen Domini.

In hac igitur lacrimarum valle gementes & flen-  
 tes, peccatorum pœnitudine compuncti, & dolore con-  
 fecti, (b) venite adoremus & procidamus ante Deum,  
 & precemur coram Domino! sed fortè de peccatis vestris,  
 quæ vos longè fecerunt à DEO, solliciti estis? Facia-  
 mus sequentia, & ploremus coram Domino, qui fecit  
 illud: Ardet forsân conscientia delicti? Lacrimis ex-  
 stin-

G 3

(d) S. Ephrem serm. de comp. & salut: anim. (e) Idem ibid. serm. 3.  
 (f) Idem ibid. (g) Chrysolog. serm. 93. (h) S. August: in Psal: 94.

*tingve flammam peccati. Plora ante Dominum, qui fecit te. Ploremus ante Dominum qui fecit nos, lacrimæ ante illum etiam motæ perorabunt, non enim, juxta Petrum Damianum, (i) possunt in sua petitione contemni, quæ & magnæ voces habent in auribus Creatoris: quas profecto ille frequenter ad DEUM miserat, & quid ad obtinendum possent, subtiliter noverat, qui dicebat: Audi orationem meam, Domine, & deprecationem meam, auribus percipe lacrimas meas: qui enim non oculis attendi, sed auribus percipi lacrimas postulat, voces esse lacrimis manifestè designat. Lacrimæ nempe in conspectu pii judicis supplicant, nihil hæsitant, sed misericordiam tanquam rem quamlibet proprii juris vendicant, & impetrâsse se, quod petierunt, confidenter exultant. Consurge, ergo, monet Rupertus, (k) Consurge quisquis in cæno peccatorum demersus hæret. Consurge, qui ab hoste infernali in prælio victus succumbis, & turpiter prostratus jaces! Consurge! & arma tua corripe, arma lacrimarum, quod est effundere aquam cortuum, & hoc ante conspectum Domini. Nunc tempus est, quo lacrimis tuis confundas omnes potestates tenebrarum harum, & omnem exercitum inimicorum. Nunc flendi tempus est, ait S. Hieronymus, (l) & futuro ridendi: Beati enim flentes, quoniam ipsi ridebunt: plangendum est in præsentiarum, ut postea saltare valeamus, in salutatione illa, qua saltavit David*

(i) Petr. Dam: op. 13. c. 12. (k) Rupert: Abb. 1. r. in Jerem. c. 54.  
 (l) S. Hieron: in Eccle: c. 3. v. 3.

arcam testamenti, & Säuulis filia displicens, magis pla-  
 ranti Deo: quia qui in praesenti saeculo sua plangit pec-  
 cata, ridebit potius in futuro. Veniet, inquit S. Augu-  
 stinus, (m) Deus tuus, de quo dicitur ubi est, & abster-  
 get lacrimas, & ipse pro pane lacrimarum succedet, &  
 te in aeternum saginabit, quia erit nobiscum Verbum  
 DEI, quo pascuntur Angeli. (n) Beati qui lugent, quo-  
 rum ipsi consolabuntur. Non desiderat Patriam pe-  
 regrinatio sine lacrimis: si desideras quod non habes,  
 vende lacrimas, nam unde diciturus es Deo: posuisti la-  
 crimas meas in conspectu tuo? Unde diciturus es DEO:  
 Quae mihi sunt lacrimae meae panes die ac nocte? Un-  
 de dum dicitur mihi quotidie ubi est DEUS tuus? Quis  
 non habuit istas lacrimas? Qui non habuit, pere-  
 grinum se esse non doluit. Qua fronte ad Patriam ve-  
 nit, qui eam absens non suspiravit? Hinc exclamat S.  
 Hieronymus: (o) O felicem animam Prophetae David:  
 Quis hic ac Sanctus. & irreprehensibilis, mansuetissi-  
 mus, ac receptaculum Spiritus sancti, dies noctesq; in la-  
 crimis transiebat: Nos autem, qui infinitis malis sumus  
 circumditi, ne ad unam quidem horam compungi & poenitere  
 volumus. Ille forma nobis datus est & exemplum, &  
 poenitentiae via: quare imitemur eum, Fratres, in la-  
 crimis. Ille lacrimas praemittens, magnamq; fiduciam  
 habens, audacter valde ad Dominum dicebat: Lacri-  
 mas meas ne fileas. Quid si tanta est fiducia ac liber-  
 tatis, beatus homo, qui lacrimas fundit propter  
 Deum,  
 G 4

(m) s. Augustinus in Psal. 127. (n) Idem serm. 21. ad Frat. (o) s. E-  
 phrem in cap. 5. Mattheo

Deum, præmittitq; illuc, ubi cum sancto Propheta  
 vid confidenter clamare possit ad Dominum, dicen do: *Lacrimas meas ne sileas; Propheta namq; ille Sanctus  
 ait se turò illuc præmississe lacrimas, cælorum referen  
 tes, ubi hac miseræ vitæ hujus mortalitate peracta  
 non erit ampliùs neque luctus, neque dolor, neque  
 clamor, neque lacrimæ, neque gemitus: Ubi tristitia  
 nostra, ait B. Petrus Damianus, (p) vertetur in gaudium:  
 Temporalis fletu perpetua lætitia comparatur. Hinc est,  
 quòd sancti Viri nunc omni studio fletum, & lacrimas  
 seminant, ut æterni gaudij fruges metant. Apostolus,  
 ait Sanctus Basilius Magnus, (q) ut cum stentibus  
 & ipsi fleamus promittit, quòd ejusmodi lacrimæ  
 sint seminum quoddam & fœnus, quibus numerum  
 illud gaudium increscit quotidie & cumulat. Effunde,  
 monet Propheta, (r) sicut aquam cor tuum in conspectu  
 Domini. *Leva manus tuas: deduc quasi torrentem lacrimas  
 per diem & noctem; non des requiescere tibi, neque  
 taceat pupilla oculi tui. Plange homo miser,* ait  
 S. Bernardus, (s) *plange incessanter peccata tua: dele  
 lacrimis malitias, & miseras tuas, quas voluntate  
 propria peccasti. Displiceat tibi super omnia, displiceat  
 tibi toto corde, & continuò displiceat tibi Dominum  
 immense Majestatis habentem potestatem omnis carnis,  
 & mittere corpus & animam in Gebernam, ausus  
 fuisti offendere. Amareseat tibi amarissimum, quòd  
 Deum summum, Patrem incomprehensibilem, & æternum  
 regem.**

(p) s. Petr. Dam: 1. s. epist: 2. (q) S. Basilius M. hom. 4. de gratia  
 (r) Thren: 2. (s) s. Bernardus serm. de humana miseria, in libro  
 354. prope init.

pheta  
 do: L  
 anam  
 a refer  
 e peracti  
 or, ne  
 Ibi trist  
 ur in p  
 imparat  
 fetus, e  
 es met  
 ) ut  
 omodi  
 ibus an  
 cumulo  
 or tuam  
 quasi  
 res requ  
 homo  
 er pecc  
 qua  
 er omni  
 e tibi  
 restat  
 in Ge  
 am  
 ompre  
 sibi  
 de grati  
 i, imbi

bilis bonitatis (qui benignus & misericors est super in-  
 gratos & malos) voluntariè, libenter ac delectabiliter  
 attendisti. Totus displiceas tibi, ut totus possis placere  
 ei, qui est summus, verus, & solus DEUS: cui nemo  
 placet, nisi qui sibi metipso displicet: nam. ut inquit Jo-  
 ann. Climacus, (t) Quicumque verum ex cordis sensu  
 illud possederunt, illi vitam quoque suam tanquam  
 aramnosam quandam omnium lacrimarum, & dolorum  
 conciliatricem oderunt, corpusque suum velut hostem  
 versantur. Cognosce te ergo, O homo miser, ait ite-  
 rum S. Bernardus, (u) non te subicias carni, non sis  
 amator mundi: non te suslineas esse filium diaboli, pro-  
 pter honorem potentissimi & sapientissimi, & incom-  
 prehensibilis Patris tui altissimi, DEI æterni: propter  
 nomen DEI admirabile non te constituas adversariam,  
 & homicidam tui: propter amorem benignissimi DEI,  
 non te facias inimicum omnipotentis DEI: propter Uni-  
 genitum & dilectum filium ejus JESUM Christum,  
 non te facias Socium dæmoniorum, & combustionis ignis  
 æterni: qui redemptus es pretioso Sangvine agni imma-  
 culati, noli tantum pretium vilipendere, quod pro te  
 DEI filius dignatus est exsolvere, nè sempiternis in-  
 cendijs, Tunc enim pœnam maximam ha-  
 beris sine remedio, tunc dolorem inopinabilem patieris  
 sine fine, & tormento plenus eris, nunquam tamen al-  
 teriaberis; quia qui non flevit, quando erat tempus flen-  
 di, aeterno luctu lugebit, sed sine fructu. Tandem et-  
 iam ego cum S. Ephrem, (d) O Pater misericordia-  
 rum

G 5

rum

(t) Joan. Clim: Scal: Parad: grad: 7. (u) S. Bernardus ut sup.  
 (d) S. Ephrem l. de compunct.

rum, & DEUS totius consolationis, ante thronum  
 Majestatis tuæ, aram veniæ & gratiæ, animo contrito,  
 & afflicto corde, miser Peccator prostratus, implex  
 oro, atque obsecro, largire mihi famulo tuo, Domine,  
 lacrimas, illuminationem cordis atque fortitudinem,  
 ut fontes lacrimarum jugiter cum dulcedine fundens,  
 cor meum illustretur in oratione munda, & de (y) recordatione  
 peccatorum meorum lugens, & de amore JESU Christi gaudeam;  
 de memoria precedentium delictorum meorum plorem, & de spe  
 celestium bonorum exultem; de transactis culpis & negligentis  
 meis doleam, & de promissione cælestis regni læter, de  
 præteritis meis delictis contrister, & de gaudio æternæ  
 retributionis hilarescam. (z) Tu quidem Rex gloriae,  
 & omnium virtutum Magister, docuisti nos verbo, & exemplo,  
 gemere ac flere, dicens: Beati qui lugent, gaudium  
 ipsi consolabuntur. Tu flevisi defunctum amicum,  
 & lacrimatus es valde super perituram civitatem. Rogo te,  
 bone JESU, per illas pretiosissimas lacrimas tuas, & per  
 omnes miserationes tuas, da mihi gratiam lacrimarum,  
 quam multum desiderat & appetit anima mea: quia sine  
 dono tuo non possum habere eam: sed per Spiritum sanctum  
 tuum, qui dura corda peccatorum mollit, & ad fletum  
 compungit: da mihi gratiam lacrimarum, sicut dedisti  
 Patribus nostris, quorum vestigia deo imitari, ut  
 plangam me in omni vita mea, sicut ipsi se planxerunt  
 nocte ac die. Da mihi irriguum superius: & irriguum  
 inferius, ut sint mihi lacrimae per

(y) s. Bernardus de modo bene vivendi serm: 113. de Trist: circa  
 nem. (z) s. August: medic: cap. 36.

... die ac nocte. Da mihi dulcissime, fontem irrigu-  
... fontemque perspicuum, in quo laetetur assidue  
... iniquitatum holocaustum. Da mihi gratiam la-  
... tuarum, benedictæ & amabilis DEUS, præcipue  
... multa dulcedine amoris tui, & commemoratione  
... misericordiarum tuarum. Tribue pro bonitate, & pie-  
... tate tua, ut iste calix tuus inebrians, & præclarus  
... sitis sitim meam. (a) Da mihi, quæso, lacrimas ex  
... affectu internas, quæ peccatorum meorum possint  
...solvere vincula, & cælesti jucunditate semper repleant  
... mentem meam. Venit mihi in mentem alterius mulie-  
... ris devotio mira, quæ in sepulcro jacentem præ amo-  
... re quærebat, quæ recedentibus discipulis de sepulcro non  
... credidit, quia sedebat ibi tristis ac mœrens. Si ergo  
... fleuit, & in fletu perseveravit mulier, quæ vi-  
... ventem cum mortuis quærebat, quæ te manu fidei tan-  
... gat: quomodo te plangere, & in planctu persistere de-  
... bet anima mea, quæ te Redemptorem suum jam cælo  
... ascendentem, & ubique regnantem corde credit, oro  
... confiteri? Quomodo ergo gemere & flere debet talis  
... anima, quæ te toto corde diligit, teque toto desiderio  
... videre concupiscit? Percute, (b) ergo, Domine percute  
... sacro, hanc durissimam mentem meam, piâ & va-  
... lidâ cuspide dilectionis tuæ, & altius ad intima pene-  
... tranti potenti virtute: & sic de capite meo educ aquam  
... viventem, & de oculis meis verum fontem lacrima-  
... rum jugiter manantem ex nimio affectu, desiderio visio-  
... nis pulchritudinis tuæ: ut luceam die ac nocte, nullam  
... præsentis vitæ recipiens consolationem.

Ausbo-

(a) 1. August: ibid. (b) 3. August: ibid. cap. 37.



*Authoris Exegetis*  
*Nuper Gaudium Orbis Universi,*  
*Nunc Lacrimas Orbis Universi*  
*scribentis.*

**I**lle ego, qui nuper gracili modulatus avenâ  
Carmen, & ingressus Cæli, Terræque theatra,  
Ut quamvis Magni diademata prona MARIE  
Submittant plantis, & sceptrâ potentia Reges  
Reginæ obsequis, & Majestatis honori,  
Gratum opus Augustæ Matris Cultoribus, Orci  
Invisum Furiis: at nunc mœstissima vitæ  
Argumenta cano, threnos, lamenta, dolores,  
Væ, Carmen, lacrimas, & amari pabula luctus,  
Et deplorandæ commissa piacula culpæ.  
Tu Lector, lacrimis lacrimas superadde gementi,  
Aut si flere nequis, gemitus adijunge canenti.

